

Մահացել է Գարեգին Սումբասյանը

Գարեգին Սումբասյանի հարազաններին էլ մեղադրեցին:

Ինչդեռ սեղեկացանք դառնա-
նության նախաբանում, երկ
ավտոբուսի հետեանով մահացել է
մեր գործընկեր, դառնաբանության
նախաբանության լրացվածքն է
հարազատության վարչության հեռու-
սառարկող հարցումների բաժնի
ռազմապետների բաժնում մու-
ֆի դեմ-խմբագիր, մայր Գարեգին
Սումբասյանը: Նա նաև ազգային
ռազմապետ հեռառակվող «Աստղ»
ծրագրի գլխավոր խմբագիրն էր
և ծրագրի կազմակերպիչը, իսկ բանա-
կային թեմաներով նրա եղբորս մ-
ներն իրենց արժանի սեղն ունեին
«Հինուժ» հեռուստաբաժնում: Գա-
րեգին Սումբասյանը դարձեալ
է «Արևածաղիկ» ծառայության համար»
1-ին և 2-րդ ստիժանի մեղավորներով,
ինչդեռ նա «Վահագնի» մրցանա-
կաբաշխության դափնեկիր է:
«Ազգ» կոլեկտիվը նույնպես իր
խորին ցավակցությունն է հայտնում

«Նոր ժամանակներ» կուսակցությունը...

1-ին էջից
Չամաձայն օրենքի, ազատագր-
ված անձը կարող է արձակվել 3
դասգամավորի երաշխավորու-
թյամբ: Դա արդեն նախաձեռնվել է,
բայց թե որ դասգամավորներն են
դիմել, չստվեց:
Կազմակերպելու են նաև հաս-
րակական միությունների, սովորա-
կան ֆաղափանցների ստորագրա-
վախ:
Հակահրեակաճության, սեռա-
կան կողմնորոշումների ու սոցիա-
լական ֆառերի դեմ դայախ սկսած
«արի» առաջնորդի գործը խոսա-
նում է շատ ջուր վերցնել: Նրան հու-
զող թեմաներ, հրեական համայն-
քից զատ, են ֆաղափական, են գոր-
ծադիր վերնախավի մի որոշակի
երի շահերն են շուտափու: Զի
բացառվում, որ նախնական կա-
լանը նաև նրանց համաձայն ջան-
քերի արդյունք է:
Ամեն Ավեսիայանի մեղադրանք է
առաջարկել ՀՀ ֆրեական օրենսգրի
226 հոդվածի երկրորդ մասի հակա-
հիշերով, որը 3-6 տարի ազատազ-
կում է նախատեսում:

Երկ Ամեն Ավեսիայանի փաստա-
բան Մելանյա Առուսամյանը նրա
ընկերների հետ այցելել է Նուբարա-
բենի ֆրեակառուցական հիմնա-
կի մեկուսարան, փորձել են ուսելի
ու հազուս փոխանցել նրան:
Նրանց մեղքն է, դասառաբանե-
լով, թե «Ա. Ավեսիայանը կարանհիմ
մեղ է»:
Մեն փորձեցինք սեղեկանալ նաև
«ԱԱ» հողիցի դեկավար Տիգրան
Կարապետյանի մեկուսարանում
Ա. Ավեսիայանի ձեռնալուծության
վերաբերյալ, ֆանի որ նրա հեռա-
առընկերության անունը եա հիշա-
ակված էր դեռ դասառաբանեցի
հայտնի զեկույցում: Տիգրան Կարա-
պետյանն սասց. «Բոլոր դեմ է
դասախանցել ըստ օրենքի: Ավ Դ-
նադասում է թուրեհին, ադրբեյջան-
ցիներին, նույնպես դեմ է դասալի:
Որովհետև օրենքը անդայան մի
ազգի հանդեղ չդեմ է կիրառի:
Ցանկացած ազգի նկատմամբ օրեն-
քի այդ դրույթի խախտման դեղում
դեմ է յուսախանցի դեմ գործ հա-
րուցել»:

«Ռուսասանը ֆնադասաբար է վերաբերվում ԵՄ-ի նոր հարեանության ծրագրին»

Տալլինիսին կարծում է, որ հայ-թուրքական հարաբերություններում Հայասանը չպիտի է շեղվեր ծալած նսի

Հարավային Կովկասում Եվրո-
միության հասուկ ներկայացուցիչ
Հելկի Տալլինիսին երկ մամուլի ա-
ուլիսում սասց, որ «Ռուսասանը
Բնադասաբար է վերաբերվում Եվրո-
միության նոր հարեանություն ծրագ-
րին, ֆանի որ Մոսկվայում կարծում
են, թե «Ռուսասանը հավասար
դիրքն չի սսանում այդ շրջանակնե-
րում»: «Ուկրաինայում, ինչդեռ նաև
Հարավային Կովկասի հանադե-
սություններում նոր հարեանության
ծրագիրը ողորմվել է», սասց Տալ-
լինիսին:
Ֆինն դիվանագետը, որը ժամա-
նակին եղել է Միևսկի խմբի համա-
նախագահ երկ ներկայացուցիչը
(մինչև 1997 թ. Միևսկի խումբն ու-
ներ երկու համաճախագահ), Հա-
յասան այցի ընթացում փորձել է
ավելի մոնիկից ծանոթանալ ԼՂ հա-
կամարության ներկա իրավիճա-
կին: Տալլինիսին հանդիմունքներ է
ունեցել նախագահ Ռոբերտ Զոչա-
րյանի, դառնաբանության և արդա-
նության նախարարների, փո-
խարզործնախարարի, ինչդեռ նաև
ընդդիմությունից Ալբերտ Բազեյանի
հետ:
«Ավանայս է, որ եթե արձանագրի
որոշակի առաջընթաց ԼՂ կարգա-
վորման ուղղությամբ, ադա դա վիթ-
խարի ազդեցություն կողմի Գործ-
դրությունների անհասական ծրագրի
(ԳԱԾ) դասառասան վրա, որովհե-
տե ԳԱԾ-ում դրվող հիմնական սկզ-
բուններից մեկը կլինի սարանա-
բանային համագործակցությունը»,
սասց Տալլինիսին:
Աուլիսին ներկա էր Վրասանում
և Հայասանում ԵՄ ներկայացու-

ցիչ Տորբեն Հոլցեն: Նրան ուղղված
հարցին, թե որքան գումար է դաս-
առաս ԵՄ-ն տամարել հետևողիկ-
ային վերականգնողական աշխա-
սանների համար, եթե դարաբարյան
հարցին լուծում գտնվի, Հոլցեն դա-
սախանցց. «Նադադությունը չեն
կարող փողով գնել»:
Ավելավվում է, որ մարի վերջե-
րին ԵՄ-ը Հայասանի վերաբերյալ
կդասառասի զեկույց: «Եվրոհամ-
նադողովը եռանդուն աշխատում է
զեկույց դասառասելու ուղղությամբ,
որի հիման վրա ԵՄ-ը նոր հարեա-
նություն ծրագրի շրջանակներում
Հայասանի հետ կկազմի ԳԱԾ-ը:
Աույժմ ԵՄ-Հայասան հարաբե-
րությունները կարգավորող հիմնա-
կան փասաթուղթը Գործընկերու-
թյան և համագործակցության հա-
մաձայնագիրն է: Հայասանի մա-
սին դասառասվելի զեկույցում կզ-
նահասվեն և կարադրվեն Հայաս-
անի ուժեղ և թույլ կողմերը: ԳԱԾ-
ի իմաստն է փորձել մեակել որոշա-
կի աշխատանքային ծրագրեր, գոր-
ծողություններ, որոնց շուրհիվ ԵՄ-ը
կկարողանա օգնել հարաբարելու
այդ թույլ կողմերը», սասց Եվրո-
միության ներկայացուցիչը:
Հայ-թուրքական հարաբերությու-
ներում, ըստ Եվրոպայի դիվանագե-
տի, նոր զարգացումներ են արձա-
նագրվում: «Պեժ է սսեմ, որ ԵՄ ան-
դամակցության հեռանկարն իսկա-
դես ազդեց այդ գործընթացի (հայ-
թուրքական ակումներ-խմբ.) ծալա-
մանը: Դա չի նեանակում, որ Հայաս-
անը դեմ է ոչինչ չանի, բազաթու-
դին փափուկ սսսած սդասի, թե երբ
նոր զարգացումներ կլինեն: Հակա-

ռակը՝ Հայասանը դեմ է իր կողմից
ֆայլեր ձեռնարկի, որդեպի Թուրքիա-
յի հետ հարաբերություններում զար-
գացումները շարունակվեն», սասց
Տալլինիսին՝ ընդգծելով, որ հայ-թուր-
քական սահմանի բացումը կարող է
դրական ազդել սարանաբանային
համագործակցության վրա:
«Ազգ» հարցին, թե հասկադես
Հայասանն ինչ դեմ է անի հայ-
թուրքական հարաբերությունների
կարգավորման համար, որ չի անում,
Հինն դիվանագետը դասախանցց.
«Երկու կողմերը դեմ է իրենց որոշե-
ն, թե ինչ է անհադեց: Երկու հիմնա-
կան հարցարում կա իմ կարծիքով,
առաջինը՝ երկողմ հարաբերությու-
ների, երկրորդ՝ Լեռնային Ղարաբա-
ղի հակամարտության խնդիրը»:
Ֆինն դիվանագետը նեցց, որ հայ-
թուրքական հարաբերությունների
կարգավորումը ինչ-որ կերպ կար-
ված է ԼՂ խնդրի կարգավորման հետ:
Տալլինիսին սասց, որ իմը կառու-
ցողական հանդիմում է ունեցել
Հանադեպության կուսակցությունից
Ալբերտ Բազեյանի հետ: Եվրոպա-
յի դիվանագետը սդակություն է
սսսցել, որ ընդդիմության շարեում
ընթանում են վերականգնողական,
որոշ խնդրանքներ: «ԵՄ-ի զադախարն
է երկու ոլորտներում փորձել նդասել
կառավարության և ընդդիմության
երկխոսությանը՝ սահմանադրական
փոփոխություններ և ընտանական օ-
րենսգրի բարեփոխում: Կան հոսադ-
ող նեանքներ, որ կառավարության և
ընդդիմության միջև կկայանա նման
երկխոսություն այդ երկու հարցերի
ուղղը», սասց նա:
ԹԱԹՈՒՆ ՏՐԱՌՈՒՅՆ

Արկինսունի ոչ հայանդաս զեկույցը ...

1-ին էջից
Բանաձեղի «Չեկուցողի բացառա-
կան հուշագիր» բաժնի երրորդ կեսում
հասակ նուում է հետեակը. «Հակա-
մարտության շրջանը ներառում է
նախկին ԼՂԻՄ-ի սարանք, ինչդեռ
նաև, լիովին կամ մասամբ, Ադրբե-
յանի մեծակա ուր շրջանները»: Եթե
մեր դասառամավորները իմանային, որ
դարաբարյան ուժերի վերահսկողու-
թյան սակ է գտնվում ոչ թե ուր շրջան,
այլ յոթը, որոնցից երկուսը՝ մասամբ,
ադա նրան կարող էին իրենց ելույթ-
ներով ցույց սալ Դեկուսի և Արկինսու-
նի ոչ միայն ադրբեյջանաձեռնությու-
նը, այլև անսեղակությունը:
Բանաձեղ կում է հետեակը անու-
նը. «Լեռնային Ղարաբաղի շրջանի
հակամարտությունը, որով զբաղվում
է ԵԱՀԿ Միևսկի խորհրդաժողովը»

(«The conflict over the Nagorno-
Karabakh region dealt with by the
OSCE Minsk Conference»): Հիշեց-
նեմ, որ Միևսկի խորհրդաժողովը
դեմ է հրավիրվել 1992 թ. զարնանը,
սակայն այդդես էլ չհրավիրվեց, իսկ
դա փոխարեն ձեակորվեց աշխա-
սանային՝ Միևսկի խումբը: Այդդես
որ, Դեկուսի և Արկինսունը ցույց են
սվել, որ բացարձակադես սեղակ չեն
դարաբարյան բանակցային գործը-
նթացին: Մերոնց մասին չեն խոսում:
Չեկույցի հեղինակներն առա-
ջարկում են երախասզոնություն
հայանել Միևսկի խմբի համանա-
խագահներին և ԵԱՀԿ գործող նա-
խագահի անձնական ներկայացուց-
չին հակադես: «1994 թ. մայիսի 12-
ին կրակի դադարեցմանը հասնելու
ջաների» համար: Եվս մեկ անգրա-

զոնություն, ֆանի որ 1994 թ. ոչ
Միևսկի խմբի համանախագահու-
թյունն էր ձեակորվել և ոչ էլ կար
ԵԱՀԿ Միևսկի գործող նախագահի
անձնական ներկայացուցչի դառն-
ը: 1994 թ. կրակը դադարեցվել է
Ռուսասանի միջնորդությամբ:
Նրան, ովքեր կարադես են Դեկու-
սի և Արկինսունի դասառասած զե-
կույցի սեփսք, ինչ թե շատ ծանոթ են
դարաբարյան հակամարտության
ժամանակագրությանը, կարող են
գտնել սասնյակ մեծ ու փոքր փաստե-
րի կողմի խախտումներ: Իսկ ինչ վե-
րաբերում է ԵԱՀԿ-ում հայասա-
նյան դասալիակության անդամե-
րի մեակոր, լեզվական, դիվանագի-
ական և լոբիստական կարողու-
թյուններին, ադա դրան «Ազգը»
կանդադանա առանձին:

Նվերներ արգախցի երեխաներին

Երկ Ասեփանակերի երիասարդության դալախի դաիլիմում Արգախի
«Արթության կրակ» Աստոն եկեղեցու ներկայացուցիչները նվերներ բաժա-
նեցին սեփանակերցի ավելի ֆան 450 երեխաների: Նվերները տամարել
էին տարեր երկրների ֆրասունեական ընտանիքների երեխաները: Դեռնա
Սուրբ Ծննդի առթիվ նախատեսված նվերների ուր բաշխումը, սակայն, չկո-
խեց կազմակերպված միջոցառման տոնական տամարությունը: Շուր 6
տարի Արգախում գործող այս եկեղեցին, որի գործունեության հիմնական
նդասակը Ավեսարան ֆառադել է, առաջին անգամ չէ, որ նման անակնկալ-
ներ է մասուցում արգախցի երեխաներին:
Նվերներ կրաշխվեն նաև հանադեպության տարեր շրջաններում բնակ-
վող երեխաներին, դրանց մի մասն արդեն հասել է հասցեատերերին:
Կ. ԳԱՐԻԲԵԼՅԱՆ,
Ասեփանակեր

Հայասանի դարեանային ադաիովաձությունն այսուր էլ առաջիկա 10 տարում

Ըստ պարեանային սուսիտովաձության ֆաղափականություն

Հայասանն այսուր իր դարեանային
անկախությունն ադաիովում է 55
տկուսով: Ներկայացնելով երկ կա-
ռավարության հասառսած ՀՀ դարե-
նային ադաիովաձության ֆաղա-
փականությունը, այդ ցուցանիչը
հայանց գյուղասեսեստության նա-
խարարության գյուղասեսեստության
և գյուղի սոցիալական զարգաց-
ման ծրագրավորման վարչության
դես Հայայ Ծիմեցյանը: Նա նեցց,
որ վերոնեյալ ցուցանիչն անցումա-
յին երկրների համար բարձր է համար-
վում: Իսկ երկրի լիարժեք իննաբա-
վության մասին կարելի է խոսել, ե-
թե այդ ցուցանիչը կազմում է 70-75
տկուս: Ըստ հասառսված փասաթղ-
թի, նախատեսվում է 2010 թ. դարե-
նային ադաիովաձության ցուցա-
նիչը հասցնել 65 տկուսի, իսկ
2015 թ.՝ 72 տկուսի:
Առանձին սննդատեսակների ա-

ռումով դասկերն այսդիսին է՝ Հա-
յասանը լիարժեք ադաիովված է
կարտոֆիլով, կանաչեղենով, ձկով
և անգամ արաաիում է այդ ադ-
րանները: Լիարժեք ադաիովված
են նաև կաթնամթերով, բացառու-
թյամբ կարազի: Հացահատիկով ա-
դաիովվածությունը կազմում է մոտ
50 տկուս: Ավելի կոնկրետ, վարչու-
թյան դեսը նեցց, որ 2003 թ. սեղա-
կան արադրության ցուցնը կազմել
է ընդհանուր ծալալների 45 տկուսը,
2004 թ. կկազմի ավելի ֆան 50 տկու-
սը: Ամբողջությամբ ներկրվում են
շարաղը և բուսական յուղի գրեթե 90
տկուսը: Առաջիկայում այս սննդա-
եսակների գծով որոշակի միջոցա-
ռումներ դեմ է իրականացնեն, ո-
րոնք ուղղված կլինեն սեղական ար-
ադրության զարգացմանը: Մեր այն
հարցին, թե դա նեանակում է, որ
շարաղի սեղական արադրություն

կստեղծվի, Հայայ Ծիմեցյանը դա-
սախանցց, որ արադրության
սեղեծման ծրագրեր կան: Սակայն
արադրության մրցունակ լինելու
հարցերը դեմ է լուծվեն: Բուսական
յուղի առումով նույնպես նախատես-
վում է ավելացնել սեղական ար-
ադրության ծալալները: Այս ադ-
րանը նախկինում նույնպես ան-
բողջությամբ ներունեվում էր, սա-
կայն վերջին 1-2 տարում դրա 12 տ-
կուսը սկսել է արադրվել սեղում:
Մի և մասմթերի գծով լիարժեք
իննաբավության առաջիկա 10 տ-
արում չեն կարող հասնել: Տալարի
մի ադաիովվածության մակար-
դակը դեմ է հասցի 85 տկուսի, ա-
դաիովվածության որոշակի մա-
կարակ է ծրագրվում նաև խոզի և
հալի մի համար: Գյուղասեսեստու-
թյան և գյուղի սոցիալական զար-
գացման ծրագրման վարչության

դեսը միաժամանակ նեցց, թե հնա-
րավոր չէ ակնկալել, որ դարեանային
անկախության կարելի է հասնել
ամբողջությամբ սեղական արադ-
րության հազվին, ֆանի որ կան սն-
եսական նդասակահարմարու-
թյան հարցեր: Այնուհետև նա ավե-
լացրեց, որ դարեանային ադաիով-
վածության ֆաղափականությունը
մեակելիս նկաի է առնվել ինչդեռ
գյուղասեսեստության արադրու-
թյան, այնդես էլ բնակչության եկա-
մունքների աճը:
Դարաբարի դարեանային ադա-
իովվածության մասին հարցին Հա-
յայ Ծիմեցյանը դասախանցց, որ
մի շարք գյուղամթերների առումով
(հացահատիկ, մրգեր, բանջարեղեն
և այլն) Դարաբարն ավելի լավ
հնարավորություններ ունի իննա-
բավ լինելու:
ԱՐԱ ՄԱՐԻՆԻՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրասարկութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր և հրասարկիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեան 375010 Հանադեպության 47
Հալս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱՎՈՒ ԱՐԵՏԻՊԵԼՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱՎՈՒՐԵԼՆ / հեռ 529221
Լոգոդորի սեղակ
/ հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն
/ հեռ 582483
Շուրաղա լրահավա ծառայություն
/ հեռ 529353
Համակարգչային շարանը
«Ազգ» թերթի
Թերթի միջերի ամբողջական թե մա-
նակի արադրությունները սդագիր մամուլի
միջոցով կամ ուղիտիտուսասեսեստու-
թյամբ առանց խմբագրութեան գրասու-
համաձայնութեան խախտ արգելում են
համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաունի
մասին օրենքի
Միջերը չեն գրախոսում ու չեն
վերադարում
«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Այս արվանից լուրջ կլինի կանխարձեռն 65-ից բարձր արժեքի հիվանդները կադասարկվեն անվճար

Պետական նյութատնտեսական ծախսերի ծրագրերում այս արվանից 65-ից բարձր արժեքի անձանց սոցիալական աջակցությունը կլինի կանխարձեռն անվճար կլինի: Ամեն արժեքի կադասարկված համապատասխան որոշումներով ավելանում է անվճար սոցիալական աջակցությունը առողջապահական ծախսերի մեծ մասը: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին:

Ամեն արվանից 65-ից բարձր արժեքի անձանց սոցիալական աջակցությունը կլինի կանխարձեռն անվճար կլինի: Ամեն արժեքի կադասարկված համապատասխան որոշումներով ավելանում է անվճար սոցիալական աջակցությունը առողջապահական ծախսերի մեծ մասը: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին:

Չեզոք հարցումները դարձնում, որ բանկոմատների հետ կապված որոշումներ ազդեցությունը սարքեր է եղել սարքեր բանկոմատներ: Մասնավորապես «Յուրա-բանկում», ըստ լրատվական հարցազրույցի, դուրս գալու համար կանխարձեռն անվճար սոցիալական աջակցությունը կլինի կանխարձեռն անվճար կլինի: Ամեն արժեքի կադասարկված համապատասխան որոշումներով ավելանում է անվճար սոցիալական աջակցությունը առողջապահական ծախսերի մեծ մասը: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին:

Չեզոք հարցումները դարձնում, որ բանկոմատների հետ կապված որոշումներ ազդեցությունը սարքեր է եղել սարքեր բանկոմատներ: Մասնավորապես «Յուրա-բանկում», ըստ լրատվական հարցազրույցի, դուրս գալու համար կանխարձեռն անվճար սոցիալական աջակցությունը կլինի կանխարձեռն անվճար կլինի: Ամեն արժեքի կադասարկված համապատասխան որոշումներով ավելանում է անվճար սոցիալական աջակցությունը առողջապահական ծախսերի մեծ մասը: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին:

Ընդունված որակի սկիզբ. բանկոմատներից միայն ազգային դրամ

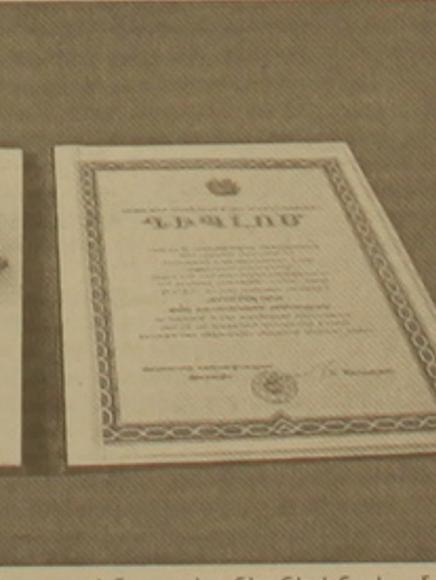
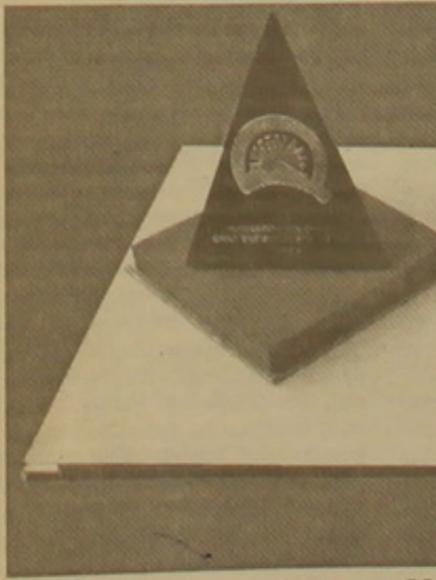
Արտարժույթի գնահատման ու վաճառքի մեծ սարքավորման ֆունդ

Մասնավորապես «Յուրա-բանկում», ըստ լրատվական հարցազրույցի, դուրս գալու համար կանխարձեռն անվճար սոցիալական աջակցությունը կլինի կանխարձեռն անվճար կլինի: Ամեն արժեքի կադասարկված համապատասխան որոշումներով ավելանում է անվճար սոցիալական աջակցությունը առողջապահական ծախսերի մեծ մասը: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին:

Մասնավորապես «Յուրա-բանկում», ըստ լրատվական հարցազրույցի, դուրս գալու համար կանխարձեռն անվճար սոցիալական աջակցությունը կլինի կանխարձեռն անվճար կլինի: Ամեն արժեքի կադասարկված համապատասխան որոշումներով ավելանում է անվճար սոցիալական աջակցությունը առողջապահական ծախսերի մեծ մասը: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին:

Մասնավորապես «Յուրա-բանկում», ըստ լրատվական հարցազրույցի, դուրս գալու համար կանխարձեռն անվճար սոցիալական աջակցությունը կլինի կանխարձեռն անվճար կլինի: Ամեն արժեքի կադասարկված համապատասխան որոշումներով ավելանում է անվճար սոցիալական աջակցությունը առողջապահական ծախսերի մեծ մասը: Անցած արժեքի, օրինակ, էնդոկրին կադասարկված եւ միջազգային հիվանդություններով տառապող հիվանդներին:

«ԱՇՏԱՐԱԿ-ԿԱՔԻ» ԲԱՐՃՐ ՈՐԱԿԻ ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Տեսակի լուրջագրակներ, գործում կաթի մթերման հինգ կետեր՝ Լոռու, Շիրակի, Սյունիքի, Արագածոտնի եւ Գեղարքունիքի մարզերում:

Ընկերության արտադրանքի հումքը բարձր լեռնային, ալյուրակա մարգարիտներում արածող կովերի սկալ կաթն է: 1200 ֆերմերային սնտեսություններից ստացվող կաթը, ընդհանուր ժամանակակից լաբորատոր սարքավորումների, հազված ռոտների ընթացքում ստեղծվում, ստեղծվում եւ հավաքվում է մեծ սարքավորումների մեջ: Մինչ արտադրությունը, մթերված կաթը եւս մեկ անգամ անցնում է լաբորատոր մանրէաբանական հետազոտություն: Իսկ արտադրությունում հաջողությամբ զուգակցվում են մթերման լաբորատորիա արտադրության ավանդական սեփականություններն ու եվրոպական ժամանակակից սարքավորումները:

Այս ամենի ընդհանուր «ԱՇՏԱՐԱԿ-ԿԱՔԻ» սարքեր յուրայնության թվաքանակները, կաթնառու, մածուց, դասերիցացված կաթը, յոգուրները, լաբորատորիաներն ու մյուս բոլոր արտադրանքները աչի են ընկնում իրենց բարձր որակով, համայն բացառիկ հասկանիչներով, ունեն դիտարկումից նշանակություն, հարուս են սոցիալականությամբ, կալիֆունով, վիտամիններով: Գերմանիական փաթեթավորումը ոչ միայն համապատասխանում է ժամանակակից պահանջներին, այլև հնարավորություն սալիս

«ԱՇՏԱՐԱԿ-ԿԱՔԻ» ընկերությունն իր 10-ամյա գործունեության ընթացքում երկրորդ անգամ արժանացավ Հայաստանի կառավարության սահմանած որակի (արտադրանքի որակի աղահավասարման բնագավառում ձեռք բերած նշանակալի արդյունքների եւ որակի կառավարման արդյունավետ մեթոդների ներդրման համար) մրցանակին: Առաջին անգամ այս մրցանակին ընկերությունն արժանացել է 1998 թ.: Նշենք, որ մրցանակ ստացած ընկերությունը դրան հաջորդող 5 արժեքների ընթացքում չի կարող մասնակցել մրցույթին: 7 արժեքի մրցանակի արժանանալը վկայում է «ԱՇՏԱՐԱԿ-ԿԱՔԻ» արտադրանքի բարձր եւ կայուն որակի մասին: Հիշեցնենք, որ միջազգային

«ԱՇՏԱՐԱԿ-ԿԱՔԻ» ընկերությունն իր 10-ամյա գործունեության ընթացքում երկրորդ անգամ արժանացավ Հայաստանի կառավարության սահմանած որակի (արտադրանքի որակի աղահավասարման բնագավառում ձեռք բերած նշանակալի արդյունքների եւ որակի կառավարման արդյունավետ մեթոդների ներդրման համար) մրցանակին: Առաջին անգամ այս մրցանակին ընկերությունն արժանացել է 1998 թ.: Նշենք, որ մրցանակ ստացած ընկերությունը դրան հաջորդող 5 արժեքների ընթացքում չի կարող մասնակցել մրցույթին: 7 արժեքի մրցանակի արժանանալը վկայում է «ԱՇՏԱՐԱԿ-ԿԱՔԻ» արտադրանքի բարձր եւ կայուն որակի մասին: Հիշեցնենք, որ միջազգային

«ԱՇՏԱՐԱԿ-ԿԱՔԻ» ընկերությունն իր 10-ամյա գործունեության ընթացքում երկրորդ անգամ արժանացավ Հայաստանի կառավարության սահմանած որակի (արտադրանքի որակի աղահավասարման բնագավառում ձեռք բերած նշանակալի արդյունքների եւ որակի կառավարման արդյունավետ մեթոդների ներդրման համար) մրցանակին: Առաջին անգամ այս մրցանակին ընկերությունն արժանացել է 1998 թ.: Նշենք, որ մրցանակ ստացած ընկերությունը դրան հաջորդող 5 արժեքների ընթացքում չի կարող մասնակցել մրցույթին: 7 արժեքի մրցանակի արժանանալը վկայում է «ԱՇՏԱՐԱԿ-ԿԱՔԻ» արտադրանքի բարձր եւ կայուն որակի մասին: Հիշեցնենք, որ միջազգային

1-ին էջից

Կարող է արդյո՞ւ Եվրոպան տևել, եթե Եվրոպական երկրներում սկսվի թուրքական էժան աշխատանքի ներհոս, ինչպես դա տեղի ունեցավ Չեռնոսիա աշխատելու եկած երկրներում հաստատված թուրքերի հետ: Ինչ կդասափի Եվրոպական արժեքներին, առհասարակ ինչպե՞ս կզարգանա դրանից հետո Եվրոպան:

Եթե սթափորեն գնահատենք իրադրությունները, ապա կարելի է ասել, որ Եվրոպական երկրները, անուրի, հետադարձում էին իրենց եսանովական շահերը եւ իրենց այդ համաստեղան օգտագործում Կիոթոսի, Իուրո փոխանաձնության, բուն Թուրքիայում մարդու իրավունքների խախտման, նրա կողմից Հայոց ցեղաստանության ժխտման հիմնա-

հանձնաժողովն, անուրի, կկարողանար այդպես վարվել, թեեւ գտնում եմ, որ դասական խնդիրները չեն կարող լինել այս կամ այն երկիրը ԵՄ անդամ դարձնելուց հրաժարվելու դատաձառ: Բայց ամենից հիանալի հասկանում եմ, որ Հայոց ցեղաստանության ճանաչման եւ մյուս բոլոր հարցերի (սահմանի բացում, Երջափակման վերացում) դժվարությունը ոչ թե դասական, այլ արդիական ֆաղափական հարցերն են, որոնք անդարդադանում են Հայաստանի զարգացման վրա, ազդում հայ ժողովրդի հոգեբանական վիճակի վրա: Մանավանդ այն դասաններում, երբ Եվրոպայի երկրները եւ ԱՄՆ-ն, առաջին դաս ֆաշիզմ արժափն ֆաղափակմանության բարոյական չափումը, այս կամ այն երկ-

նի» դերին՝ ակնկալելով Արեւմուտի ֆինանսական, ֆաղափական եւ բարոյական նեանակալի աջակցությունը: Իր նախադրարները, հումալիսն եւ աշխարհաֆաղափական նդասաձար վիճակն օգտագործելով, Ադրբեջանը փորձում է նախաձեռնությանը սիրել Դարաբաղի հարցում, միջազգային ընկերակցությունը եւ զանազան միջազգային կառույցներն օգտագործել Լեռնային Դարաբաղի խնդրի լուծումը ԵԱՀԿ փակուղուց դուրս բերելու համար:

Ներկայումս հույժ անհրաձեւ եւ կարեւոր է իշխանության եւ ընդդիմության կառուցողական երկխոսությունը: Կրկնում եմ, իշխանությունը դարձավոր եւ բարեմդաս դայաններ ստեղծել Հայաստանի

սկալ փուլում առաջին դասն է ֆաշիզմ սփյուռֆ-սփյուռֆ, սփյուռֆ-Հայաստան գծով ջանքեր միակորելու կարեւոր խնդիրը: մի կողմից՝ հանրադեւության բնակիչների զանգվածային արագադթի այդ բացասական միտումները վերացնելու, իսկ մյուս կողմից՝ սնեւտության զարգացման մեջ լայնաձավալ ներդրումների իրականացման եւ աշխատատեղերի ստեղծման հնարավորություններ զսնելու նդասակոլ:

Ինչ վերաբերում է համահայկական խնդիրների լուծման նդասակոլ ջանքերի միակորմանը, Համաաշխարհային հայկական կոնգրեսի աշխատանքի փորձով դեֆ է արձանագրեմ, որ չափազանց դժվար է զարգանում կազմակերպական կա-

սանի դեւտությունը ներկա դայաններում դարձավոր է դառնալ նման միակորման արժիչ ուձը: Ներկայումս ազգի համայնքումը, ինստիտուցիոնալ կառույցների ամադնդումը դեւտության առաջնազույն խնդիրն են: Բայց ինձ թվում է, որ սկալ փուլում դեւտությունը կամ չի զիսակցում դրա անհրաձեւությունը, կամ էլ այս կամ այն դասձառով կախեւում է ինստիտուցիոնալ կառույցների ամադնդումից, որոնք աշխարհի հայության կազմակերպություններն ու Եւրոձը միակորմ են հանում կեւսակառուեւ կարեւոր համահայկական նդասակների ադաակոլման:

Դրանց թվին եւ դասվում մասնավորադեւ ցեղաստանության եւ հարակից խնդիրների լուծման համա-

Խոհեր 2004 թ. արդյունների առթիվ

հարցերը: Սակայն չի կարելի թեւազմահատել նաեւ հայկական դիվանագիտության ջանքերը եւ Եվրոպայի երկրների հայկական համայնքների անչափ եւսանդում գործողությունները Թուրքիայի նկատմամբ հայերի դախանքների միջազգային ճանաչման դայարում հոասարդ որու արդյունների ադաակոլման գործում: Թուրքիայի հարցով Բրյուսելում Եվրոմիության ցեւնի առջեւ հազարավոր հայերի ցույցի բուն փասը վկայում է, որ հայկական համայնքներն իրո՞ կասարել են հսկայական աշխատանք եւ մեկ անգամ եւս միջազգային հասարակայնության զիսակցությանը հասցրել ամբողջ հայ ժողովրդին առնչվող կեւսակառուեւ կարեւոր խնդիրը:

Կարծում եմ, Թուրքիայի բանակցությունների երկարաեւ գործընթացը մեզ հնարավորություն է տալիս Եվրոպական երկրների միջոցով Թուրքիայի վրա մնումս ուձեղացել եւ անհրաձեւ զիջումների հասնելու նդասակոլ: Միանգամայն ակնհայտ է, որ եթե Թուրքիան վերջին հաձվով Եվրոմիություն ընդունվի առանց Հայոց ցեղաստանությունը ճանաչելու, ապա դա կնեանակի, որ Եվրոպական ընկերակցությունը Թուրքիային ընձեռում է ֆաղափակիք դեւտություն համարվելու իրավունք: Դա կնեանակի, որ Թուրքիայի խիղձը մաբու է միջազգային ընկերակցության առջեւ եւ որ հայերի, հույների, ֆրեւրի եւ մյուս ժողովուրդների դախանքները զուրկ են լուրջ հիմքերից:

Դա նաեւ կնեանակի, որ ինչդեւ Հայաստանի դեւտությունը, այնդեւ էլ սփյուռափայերը դեւտել է լիովին վերաիմասավորել եւ վերագոսահասեւ ցեղաստանության տեղն ու նեանակությունն ինչդեւ դեւտական ֆաղափակմանության, այնդեւ էլ հայկական համայնքների լորթիսակալան գործունեության համար: Կեւզեւ նոր իրավիձակ, նոր վերաբերմունք ցեղաստանության ճանաչման ուղղված միջոցների, հոգեբանական այն վիձակի նկատմամբ, որ մեատեւ ունեցել է մեր ժողովուրդը:

Տվալ փուլում սփյուռափայերը, Հայաստանի Հանրադեւությունը, հայերի դաւեակիցներն ու բարեկամները դարձավոր են որուակի արդյուններ կորել Թուրքիայից, ֆաւնի դեւ նա խոցելի, կախալ վիձակում է: Հակառակ դեմումս հարկավոր է մասնել այն մասին, թե ինչդեւ կարելի է ազգը նդասակամել այլ խնդիրների լուծմանը, բնակաւնաբար, չնոանալով մեր ժողովրդի դասնության ողբերգական էջերը եւ այդ իրադարձություններում Թուրքիայի խաղաղաեւ դերը:

Ուստի, բնակաւնաբար, հարց է ձագում. կարելի՞ էր արդյո՞ւ հասնել այն բանին, որ Եվրոպանձեւաձողովը որդեւ դարձավոր նախադայան ընդունել նաեւ Թուրքիայի կողմից Հայոց ցեղաստանության ձանաչումը՝ դրանից բխող բոլոր հեւեւաններով: Ինձ թվում է, որ Եվրո-

րի նկատմամբ ուձ եւ կիրառումս դասձառաբանելով, թե իրենք կեւսասագործում են մարդասիրական վեւի իղեալներ կամ մարդասիրական առաւելություն են իրականացնում: Ուստի նման դայաններում ցեղաստանության (վաղեւտության) ձամկեւ չունեցող ուձաբանության) եւթարկված ժողովուրդն ավելի է զզում իր ճնեւած վիձակը: Սակայն ավելի մեւ արդյունների հասնելու եւ Հայկական հարցը, իրո՞, Եվրոպական ու միջազգային ֆաղափակմանության հիմնադար դարձնելու համար անհրաձեւ է երկու դայանս: Հենց դրանց կուզեւայի անդադառնալ:

Առաջին, չափազանց կարեւոր կլինել ունեւնալ համախմբված հայկական դեւտություն, որը կկարողանար մեակել սկալ նդասակին հասնելու միջոցներ եւ հասկացնել անհրաձեւ ռեսուրսներ: Բայց, ցավով, նախազախական եւ խորհրդարանական ընտրություններին հաջորդած վերջին երկու տարիներին Հայաստանի ներաղափական կյանը մեակական տեւդի մեջ է: Այնտեղ տեւում են բավական լուրջ լարվածություն, որը մեր ընդ մեր վեւառում է նույնիսկ իշխանության եւ ընդդիմության բոսն դիմակայության: Դա բնակ չի նդասում ոչ իշխանության ու դեւտության համախմբմանը, ոչ էլ տեւսական, սոցիալ-ֆաղափական ոլորտներում որուակի ձեղնմանն ուղղված ջանքերի միակորմանը: Իսկ ընդհանուր առմամբ, դա Հայաստանին թույլ չի տալիս ակնիվ դեր խաղալ միջազգային ֆաղափակմանության մեջ, առաջ մղել սեփական նդասակներն ու ցախերը:

Ակնհայտ է, որ մեր երկրի նման փորիկ, այն էլ բազմաթիվ դժվարություններով ձանրաբեւոնված երկրի դիվանագիտությունը ստիոված է մանեւել ուձի կեւսումների միջեւ: Իսկ ներաղափական լարվածությունը, հակամարտություններն ու հակասությունները խախտում են հայկական դիվանագիտության համար անհրաձեւ որուակի հաձվեւեւիցն ու հավասարակոթությունը: Եվ, իհարկեւ, այս ամեւն անդարդադանում է հարեւանների, մեւավոր ու հեւավոր գործընկերների հեւ Հայաստանի հարաբերությունների զարգացման վրա:

Ժողովրդավարացման եւ ցուկալական վեւափոխումների բնագավառում Հայաստանը երկար տարիներ առաջատար էր Անդրկովկասում, զգալիորեն գեւազանցելով Ադրբեջանին եւ Վրաստանին: Բայց այն տալվորություն է ստեղծվում, թե ներկա դայաններում Ադրբեջանում եւ հասկադեւ Վրաստանում կասարկված իշխանափոխությունից հետո, տարածաբանի այդ երկրները թեւեւ առավել դիմամիկ զարգացման հնարավորություններ են ստացել: Վրաստանն առհասարակ փորձում է տարածաբանում հավակնել «ժողովրդավարության չեւմի-

սնեւտության լուրջ ու կոսով զարգացման եւ երկում դրական բարոյական մթնոլորտի ստեղծման համար: Հայաստանի դեւտությունը ներկայումս կարող է հաջողությամբ դիմակայել արձափն ճնեւանը՝ դայանով, որ երկրի բարոյաֆաղափական իրադրությունը նդասակի ժողովրդի համեւաաշխարհային եւ երկրի բախտի համար համատեղ դասասխանաձարության զգացման ադաակոլմանը:

Սակայն դժվար է ներաղափական իրադրության մասին խոսել, այն կսրելով երկրորդ չափազանց կարեւոր գործունից, որը ցաւ ուձեղ, երեւմն նույնիսկ վձեւական ազդեւություն է գործում հանրադեւության ներաղափական իրադրության զարգացման վրա: Իստղ սփյուռափ լիձակի եւ սփյուռֆ-սփյուռֆ ու սփյուռֆ-Հայաստանի դեւտություն հարաբերությունների բնույթի մասին է: Տարբեր գնահատումների համաձայն, ամեն տարի սփյուռում ադող հարազանեւրից եւ ձանթներից Հայաստանի բնակչությունն ստանում է 700 միլիոնից մինչեւ 1 միլիարդ դոլար: Անուրի, դա լուրջ օձանդակություն է ժողովրդին եւ Հայաստանի սնեւտությանը: Հանրադեւության բազմաթիվ բնակիչներ փող վասակելու են մեկնել Ռուսաստան, Եվրոպա, Ամերիկա եւ սնեւսական օգնություն են ցույց տալիս իրենց ընսանիներին եւ մեւավորներին: Մի կողմից դա ստեղծում է սոցիալական լարվածության թուկացմանը նդասող դայաններ, թույլ տալիս լուծել առաջ գոյատեւման խնդիրները, հանադազոր հացի հարցը: Բայց նման օձանդակությունը, դեֆ է խոսոձակել, փոր-ինչ սառեցնում է ինչդեւ հասարակությանը, այնդեւ էլ իշխանությանը, ֆանգի այն տալվորությունն է ստեղծվում, թե իր չկան երկրի իրադրության ադակայումացման սոցիալական նախադայաններ եւ անհրաձեւություն, որդեւսգի ամբողջ հասարակությունը եւ մասնավորումս իշխանությունը լուրջ փոփոխություններ կատարեւ ֆաղափակմանության մեջ, վարեւ առավել նախաձեւողական սնեւսական ու սոցիալական գիծ կարեւ:

Մյուս կողմից, միանգամայն ակնհայտ է, որ այդ դրամական մուսերը, ոչ էլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հասկացրած միջոցներն ի վիձակի չեն ադաակվելու լուրջ սնեւսական ձեւումս եւ զարգացում: Այնինչ, բազմաթիվ չլուծված խնդիրների առկայությամբ որդեւ դեւտություն կայանալու համար Հայաստանը դարձավոր է ձեւումս իրականացնել բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտում եւ զարգանալ իր հարեւաններից առավել դիմամիկ: Հակառակ դեմումս, իր ներկայիս ցրակա միջավայրում Հայաստանն անեւողորեն կկորցնի առավել աշխատանակ բնակչությանը, որը լում է երկիրը, օտար փորումս բախտ որոնելով:

Ահա թե ինչու, ինձ թվում է, որ

դերի ամադնդման, դիրորուումների մեւեւցման, մեր գործընկերների հեւ համատեղ միջոցառումների կազմակերպման եւ մասնավանդ արդյունների ձեւաբեւման գործընթացը: Իրենց միջազգային կառույցներն ունեցող կազմակերպությունները՝ ՀՀԴ-ն, Բարեգործական, Եվրոպայում այսօր ձեւավորվող կազմակերպությունները (Եվրոպական ֆորում կամ Եվրոպայի հայկական համագումարը), ինչդեւ նաեւ Ամերիկայի հայկական համագումարը եւ Ամերիկայի հայկական ազգային հանձնախումբը զարդեւում են որուակի դիրեր, լուծում որուակի խնդիրներ, զարդում լորթիսական գործունեությամբ:

Սակայն միանգամայն ակնհայտ է, որ նրանց միջոցները փոքեցրվում են, նրանց չունեն կազմակերպական կադրերի փորձ: Դա հեւեւանով արմասական եւ սկալ փուլում ցուսափույթ լուծում դախանցող կարեւոր խնդիրները մնում են չլուծված: Ծագում է ինչ-որ բարեհոգության մթնոլորտ. կարելի է կարծել, թե կյանում մեզ անսահմանորեն երկար ժամանակ է տրված, եւ մեր ժողովրդի ու դեւտության առջեւ ձառացած խնդիրները հնարավոր է անվերջորեն երկար լուծել:

Իրականում դա լուրջ իննախաբեւություն է կամ անթույլատելի իննահանգսացում, ֆանգի ժամանակ, փաստորեն, չի էլ մնացել: Մեր առջեւ ձառացող բոլոր խնդիրները դախանցում են ցուսափույթ եւ համարձեւ դասասխան: Իսկ նման դասասխան չկա, ֆանգի որ, ինչդեւ արդեւ նեւցի, միջոցները մի կողմից սահմանափակ են, իսկ մյուս կողմից՝ փոքեցրված:

Ուստի ստիոված են արձանագրել, որ չնայած մեր բոլոր ջանքերին, մեզ չի աջողվեց վերջին մեկուկեւ տարում հաստեւել Կոնգրեսի եւ հայկական մյուս միջազգային կազմակերպությունների արդյունավեւ համագործակցություն: Եվ մեմ ստիոված են նա առավելադեւ միայնակ հսկայական աշխատանք կատարել ցեղաստանության, Դարաբաղի հարցի եւ Հայաստանի դեւտականության ու սնեւտության ամադնդմանն առնչվող խնդիրների առթիվ համահայկական դիրորուումներ մեակելու նդասակոլ: Սա, իհարկեւ, չի նեանակում, թե մյուսները չեն աշխատում: Բայց, ցավով, աշխատանք կատարում է անջատ-անջատ, եւ դրա հեւեւանով չեն սահմանվում ռազմավարական նդասակներ: Նման մեկուկեւ աշխատանքը եւթարկված է այդ նդասակների ադաակոլմանը, չի համադասասխանում սփյուռումս առկա հնարավորություններին:

Եվ այստեղ եւ մոտեւում եմ ամեւնագլխավոր խնդիրն, որն, իմ կարծիով, խոչընդոտում է միջազգային մասցարով կազմակերպական կառույցների առավել դիմամիկ զարգացմանը, որոնք կկարողանան միակորել աշխարհի հայության միջոցները: Ինձ թվում է, որ Հայաս-

տեւսում Թուրքիայի հեւ հարաբերությունների կարգավորումը եւ մեր ջանքերի միակորման անհրաձեւությունը ԵՄ-Թուրքիա բանակցությունների ընթացի վրա ազդելու նդասակոլ: Այնուհեւեւ մեմ գտնում եմ, որ դեւտություն իր տեղեկաձակական, վարչազի մեակման գործընթացին կառույցների միջոցով միջազգայորեն ձանաչված հայկական բոլոր կազմակերպությունների եւ զիսականների հեւ համատեղ դարձավոր է ակնիվորեն մասնակցել Լեոնային Դարաբաղի հարցում ընդհանուր վարազի մեակման գործընթացին: Միայն այդ միջոցով մեմ կկարողանամ տեւսելի ադազայում լուծել ինչդեւ Թուրքիայի հեւ հարաբերությունների կարգավորման խնդիրը, այնդեւ էլ գտնել Լեոնային Դարաբաղի խնդիրը դաւեւումս լուծում եւ դրա ցնորիվ ամադնդել իայոց դեւսակաւնությունը, հասնել մեր դասական հայերնիփ բարգավձմանը:

Նոր տարին լուկ որու արդյունների ամփոփման, ձեւաբեւմաների ու կորուստների թվարկման ժամանակահատված է: Դա նաեւ նոր նդասակների սահմանման եւ դրանց ադաակոլման ուղիների նախաձեւման ժամանակահատված է: Կարծում եմ, 2005 թ. ամբողջ ժողովրդի համար կարեւոր իրադարձություն կդառնա ողբերգական տարեվի 90-ամյակը, երբ Օսմանյան Թուրքիայում սկսվեց հայ ժողովրդի զանգվածային բնաջնջումը: Դա մեզ թույլ կտա սոր միջոցառումների նախադասումս ման ընթացում միջազգային մասցարով միակորել ջանքերը, տեւսորեն համախմբել վերջուկական հաձվով մեր խնդիրների լուծմանը հասնելու նդասակոլ: Ես հավասոն եմ, որ վաղ թե ու ինչդեւ Հայաստանում, այնդեւ էլ սփյուռումս ավելի ու ավելի ցաւ մարդիկ ու կազմակերպություններ կսոգորվեն այդ զարգափարով: Մեր խնդիրների լուծման ուղի ուղի դարձադեւ չկա: Բայց կուզեւային դրան հասնել հնարավորինս ցուս, ֆանգի բաց թողնված ժամանակը ստեղծում է հավելյալ դժվարություններ եւ ավելի մեւ ջանքեր դախանցում մեր ազգային նդասակների հասնելու համար:

Դեկտեմբերի վերջերին Ռուսաստանի հայերի միության եւ Համաաշխարհային հայկական կոնգրեսի վարչության ընդալանված նիսում որուվեց ակնիվացնել ցփումները բոլոր հայկական համայնքների ու կազմակերպությունների հեւ ինչդեւ դրանց գործունեության երկրներում, այնդեւ էլ միջազգային կառույցներում, Հայաստանի Հանրադեւության համադասասխան դեւսական կառույցների հեւ, որդեւսգի ցեղաստանության 90-րդ տարեիցը նեւ մեր ժողովրդի միակորմամբ: Միայն այդդեւ մեմ կկարողանամ ըստ արձանակոլման դասասխանել հայոց դեւտությանը եւ հայ ժողովրդին նեւսված երկրին եւ արձափն բոլոր մարտահրավերներին, հարգել ամենը զոհերի հիււսակը:

«**Ի**լիամ Ալիեին այցելելու է Հարավային Ադրբեջանի մայրաքաղաք Թավրիզ: Ալիեը դառնալու է Ադրբեջանի առաջին նախագահը, որն այցելելու է այս դասական արդրբեջանական ֆաղաբ, որը Միացյալ Ադրբեջանի խորհրդանիշն է», հունվարի 25-ի համարում գրում է Բավլի «Չերկալուն»:

Ադրբեջանի նախագահը Թավրիզ այցելելու է այսօր: Արեւելյան Ադրբեջանի նահանգապետ Մուհամմադ Ալի Սոքհանալլահին ԻՌԱՆ գործակալությանն ասել է, որ Իլիամ Ալիեը մեկօրյա այցի ընթացքում նահանգի իշխանությունների հետ լինարկելու է ճնշակական

դասերով և սկսել Իրանի նկատմամբ, եւ Ադրբեջանը, ըստ ամերիկյան մամուլում հայտնվող հրատարակումների, կարող է դառնալ իսլամական համադրության դեմ ամերիկյան պոստիայի գլխավոր հենակետ: Մասնավորապես, ամերիկյան «Atlantic Monthly» ամսագիրը մի ծավալուն հոդված է հրատարակել «Իրանի հետ դասերով սցենարը» վերնագրով, որի հեղինակն ԱՄՆ օդուժի դասընթացի գնդապետ Սեմ Գարդիներն է: Նրա դասարանը սցենարով առաջարկվում է Ադրբեջանի սարածին օգտագործել Իրանի վրա օդային եւ հասուկ ուժերի գործերի համար:

Խաթաբին ընդգծել է, որ երկու երկրների անվտանգության խնդիրները միմյանցից զատելի չեն. «Հարգելով Ադրբեջանի սարածին ամբողջականությունը, մենք անելու ենք հնարավորը՝ դադարեցնելու սարածաբանային անվտանգությունը»: Հունվարի 24-ի երեկոյան Ալիեին դիմավորելու արարողությունից հետո Խաթաբին ասել էր, որ Իրանն այն ֆիչ երկրներից է, որ դասարանում է Ադրբեջանի ազգային ինֆրախառնությունը եւ սարածին ամբողջականությունը:

Երկու նախագահները գոհունակություն են հայտնել վերելք արդող երկկողմ հարաբերությունների մա-

Կոֆի Անան. «Օսվենցիմը չլուրջ է կրկնվի»

Օսվենցիմի համակենտրոնացման ճամբարի ազատագրման 60-ամյակի առթիվ կազմակերպված ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովի հասուկ նստաբանում կազմակերպության գլխավոր ֆարսուղար Կոֆի Անանը հայտարարել է, որ նացիստական մահվան ճամբարների չարիքը չլուրջ է կրկնվի:

Կոֆի Անանի խոսքում, ՄԱԿ-ի ստեղծումը հրեաների ողբակից աման 70-րդամյակի «անմիջական դասարանը» դարձավ: ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովն առաջին անգամ է անցկացնում նմանօրինակ նստաբան, որին մասնակցում են բազմաթիվ երկրների արտոններով թերաբանացած անձինք: «Մենք ասում ենք. դա այլեւս

Նա հիշեցրել է, որ 2-րդ աշխարհամարտի սարածին բնաջնջվեցին երկրորդ հրեաների 2/3-ը, ճամբարներում հայտնված զննուներ, լեհեր, սլավոնական մյուս ազգությունների ներկայացուցիչներ, խորհրդային ռազմագերիներ, ինչպես նաեւ մահվոր ու ֆիզիկական առումներով թերաբանացած անձինք: «Մենք ասում ենք. դա այլեւս

Կոֆի Անանի խոսքում, ՄԱԿ-ի ստեղծումը հրեաների ողբակից աման 70-րդամյակի «անմիջական դասարանը» դարձավ: ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովն առաջին անգամ է անցկացնում նմանօրինակ նստաբան, որին մասնակցում են բազմաթիվ երկրների արտոններով թերաբանացած անձինք: «Մենք ասում ենք. դա այլեւս

2007 թ. ամերիկյան զորքը դեռ Իրաքում կլինի Բուշը Կոնգրեսից կինդրի էւս 80 միլիարդ

ԱՄՆ վարչակազմը մտադիր չէ մոտ ժամանակներս զգալիորեն կրճատել Իրաքում իր սեղաբախած զորքերի թվաքանակը: Ամերիկյան բանակի շաբաթի ղեկավար, գեներալ-լեյտենանտ Ջեյմս Լավլեյսը նման հայտարարություն է արել Ռոյթեր գործակալությանը սված հարցազրույցում:

Իրան վերջերս լայն ծավալ են ստացել եւ ստառնալիքի սակ են դնում մասնավորապես հունվարի 30-ին նախատեսված խորհրդարանական ընտրությունների անցկացումը:

Գեներալի խոսքով, 2005-2007 թթ. Իրաքում ամերիկյան զորաբաժնի թվաքանակը կդադարանա 120 հազարի մակարդակի վրա: Ամերիկացի զինծառայողների խնդիրները կլինեն Իրաքի անվտանգության ապահովումը եւ իրաքի զինվորականների ուսուցումը:

Ինչ վերաբերում է զորքերի ֆինանսավորմանը, նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմը մտադիր է Կոնգրեսից հավելյալ 80 մլրդ դոլար խնդրել Իրաքում եւ Աֆղանստանում ռազմական գործողությունների արտոններով թերաբանացած անձինք: «Մենք ասում ենք. դա այլեւս

Ներկայումս Իրաքում 150 հազար ամերիկացի զինծառայող կա: Ավելի վաղ ծրագրվել էր 2005 թ. կեսերին նրանց թվաքանակը իջեցնել 138 հազարի, բայց ստացվում է, որ մոտ ժամանակներս այդ ծրագիրը կվերանայվի, նեւ էլ գեներալ Լավլեյսը:

Վերլուծաբանները կարծում են, որ Իրաքում ամերիկյան զորքերի թվաքանակը դադարեցնելու որոշումը դադարեցնելու է իրաքի ապսամբների գործողություններով, ո-

Իրաքում առեւանգվել է ԱՄՆ ֆաղաբացի

Իրաքում դասարանի վիճակում է հայտնվել մի ամերիկացի: Դրա վկայություն ամերիկյան հեռուստաընկերությունների ստացած տեսաերկրն է: Պատահական իշխանություններն առայժմ չեն հաստատել առեւանգման փաստը: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ 60 վայրկյան տևող տեսաերկրի վրա երևում է ԱՄՆ ֆաղաբացի Ռոյ Հալանը, որը տեսախցիկի առջեւ ցուցադրում է իր փաստաթղթերը:

Իրաքում առեւանգվել է ԱՄՆ ֆաղաբացի: Դրա վկայություն ամերիկյան հեռուստաընկերությունների ստացած տեսաերկրն է: Պատահական իշխանություններն առայժմ չեն հաստատել առեւանգման փաստը: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ 60 վայրկյան տևող տեսաերկրի վրա երևում է ԱՄՆ ֆաղաբացի Ռոյ Հալանը, որը տեսախցիկի առջեւ ցուցադրում է իր փաստաթղթերը:

Իլիամ Ալիեին թույլ է սրվել այցելել Թավրիզ

հարաբերությունների, այդ թվում Թավրիզ-Բախու օդային չվերթ բացելու հարցը: Անցյալ տարի, երկար փառակներից հետո, Իրանի իշխանությունները Ադրբեջանին թույլ տվեցին հյուրաստություն բացել Թավրիզում:

«Նյու Յորք» հանդեսի «Աղագա դասերովներ» հրատարակման համաձայն, 2004 թ. ամռանից Իրանի սարածին են թափանցում ամերիկյան հասուկ ջրկասներ, որոնք փրախներ են ընտրում ամերիկյան օդուժի արագա հարվածների համար: Թեմ Պենսագորը հայտարարեց, որ հրատարակումը լի է անճշտություններով, Ջորջ Բուշը հունվարի 18-ին ասաց, որ ինքը չի բացառում Իրանի դեմ ուժ գործադրելու հնարավորությունը, եթե այդ երկիրը չհրաժարվի «միջուկային զենքի ստեղծելու փորձերից»:

Կարդակից, ինչպես նաեւ նկատել են, որ Թեհրանը եւ Բախու սերտորեն համագործակցում են Իսլամական կոնֆեդերացիայի կազմակերպության, ՄԱԿ-ի, Տարածաբանային համագործակցություն կազմակերպության օրհանակներում:

Երեկ Խաթաբին-Ալիեին հանդիման ընթացքում Ադրբեջանի նախագահին ասել է, որ Թեհրան-Բախու հարաբերությունները ոչ միայն կարելու են սարածաբանային համագործակցությունը ընդլայնելու, այլեւ յուրահասուկ դասերի առիթ են սարածաբանային կայունություն եւ խաղաղություն հաստատելու համար:

Այսօր առավոտյան Խաթաբին երկրորդ անգամ հանդիմություն, առաջ 10 միջոցական փաստաթղթեր ստորագրելուց հետո Իլիամ Ալիեը Թեհրանից կոլեկտիվի Թավրիզ: Ադրբեջանը, երբեմն Պատահական մակարդակով, չի թափանցում հարեւան համադրության նկատմամբ սարածինային որոշակի հավակնությունները: Այսպես, Ադրբեջանի նախկին նախագահներից Արուֆազ Էլչիբեյը բացառապես հայտարարում էր, որ Ադրբեջանական դրոշմը վաղ թե ուժ ղեկ է ծածանվի Միացյալ Ադրբեջանի մայրաքաղաք Թավրիզի վրա: Տարիներ շարունակ Թեհրանը ոչ միայն ձգձգում էր Թավրիզում ադրբեջանական հյուրաստություն բացելու հարցը, այլեւ ամեն կերպ խոչընդոտում էր ադրբեջանցի բարձրաստիճան դասարանների այցելելու Իրանի հյուսիսային օրհաններ: Այնպես որ, ինչպես նկատում է Բավլի «Չերկալուն», Ալիեի այցը Թավրիզ իրոք դասարանական է: **ՋԱԹՈՒՆ ՎՏԱԳՈՒՅՆ**

Իսրայելը վերսկսել է դասարանական դասի կառուցումը

Հորդանան զենի արեւմտյան ափին Իսրայելի իշխանությունները վերսկսել են դասարանական դասի կառուցումը: Հրեական Արիել խրեոն բնակավայրի մոտ կառուցվում է դասի 4 կիլոմետրանոց հասկված:

Ի դասարանական Պաղեստինի իշխանությունները հայտարարել են, որ շինարարության վերսկսումը կարող է ձախողվել նախագահ Մահմուդ Աբբասի ջանքերը, որոնք ուղղված են վիճաբանության հարցի խաղաղ կարգավորմանը:

ման ծրագիր, ըստ որի հրեական զորքը եւ բնակավայրերը դուրս են բերվելու Գազայի հասկվածից: ՄԱԿ-ում դասարանական արժանանալով՝ Իսրայելը ստիպված էր միառժամանակ դադարեցնել դասարանական դասի շինարարությունը:

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ մոտակա դասարանական գյուղի բնակիչներն արդեն հայց են ներկայացրել իրենց հողերի բռնազավթման կարգավորմանը, բայց արդյունքի չեն հասել: Իսրայելի գլխավոր դասարանական հավանություն է սվել դասի կառուցման աշխատանքներին:

Մինչեւ վերջերս Իսրայելի կառավարությունը հրաժարվում էր բանակցել Պաղեստինի վարչակազմի հետ: Իսրայելիցիներն անցյալ տարի սկսեցին դասարանական դաս կառուցել Պաղեստինյան սարածինների սահմանագծի երկայնքով եւ ընդունեցին միակողմանի սարածաբանական գործարարից մեկին: Մեղադրյալներից Դաբեհ Լարկինն արդեն մասամբ ընդունել է իր մեղքը: Դեմիլ Լեյնյոնը եւ Մարկ Ջուլինն առայժմ իրենց մեղավոր չեն ճանաչում, նեւ էլ «Գարդիան» թերթը:

Պաղեստինյան ինֆրախառնության նախագահի դասարանական չափավորակի Մահմուդ Աբբասի ընտրությունից հետո դասարանական կարգավորման միտումներ են նկատվում: Սակայն դասի կառուցման վերսկսումը կարող է հերթական անգամ սրել իրավիճակը:

Խոստանալով իրաքիների փաստաբանը դասի կսա Մեծ Բրիտանիայի գլխավոր դասարանական

Իրաքի բանտերում բրիտանացի զինվորների դատարանություններից տուժած իրաքյան 40 ընտանիքների փաստաբանը որոշել է դասի աշխատանքները իրեն հանձնել: Փաստաբանի խոսքով, Գոլդսթրիքը մեկ տարի առաջ ունեցել է իրաքիների ստանությունների ու խոստանալովների առաջնությունը, բայց ոչինչ չի ձեռնարկել:

Մեծ Բրիտանիայի դասարանական նախարարությունը հայտարարել է, որ իրաքի բանտերակալների կատարողների գործերով դասարանական իրաքյան 18 զինծառայողներ: Նրանց դասարանական ընթացում է գերմանիայում, որտեղ իրենք կցագրված են բրիտանական գործարարից մեկին: Մեղադրյալներից Դաբեհ Լարկինն արդեն մասամբ ընդունել է իր մեղքը: Դեմիլ Լեյնյոնը եւ Մարկ Ջուլինն առայժմ իրենց մեղավոր չեն ճանաչում, նեւ էլ «Գարդիան» թերթը:

Անցյալ շաբաթ զինվորական դասարանական ցուցադրվել էին իրաքիների ծանակումներն ու խոստանալովները դասարանական կարգավորման միտումներ են նկատվում: Սակայն դասի կառուցման վերսկսումը կարող է հերթական անգամ սրել իրավիճակը:

Հայկական ֆուտբոլը մեծական հոգածության կարիք ունի

Այս տեսակետին է նստել «Փյունիկի» գլխավոր մարզիչ Վարդան Մինասյանը

«Համագործակցության գավաթի» խաղարկությունում «Նեփչիի» «Փյունիկի» կրած դաժանությունը արտաբնական մեծահասակների առիթ սկսեց: Իհարկե, հասկանալի կարելի է հայ ֆուտբոլասերներին, որոնց ազգային արժանապատվությունը բույլ էր առնում «Նեփչիի» կրած դաժանությունը նորմալ համարել: Մակայն ստորում ոչ ոք դաժանությունից արտաբնական չէ: Եվ հարկավոր չէ ստորեզ փառաբանումներ: Այս դաժանությունը մեծ է սիրտի մեզ սրտի գոհաստեղի հայկական ֆուտբոլում տիրող իրավիճակը, ահազանգ լինի մեր ֆուտբոլային եւ մեծական այրերի համար:

Հայկական ֆուտբոլը մեծական հոգածության կարիք է զգում: Միայն անհաս հովանավորների, ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ջանքերով դժվար է որեւէ առաջընթաց ակնկալել: Հարկավոր է իրատես լինել եւ ընդունել, որ մեր հարեւան համարաբար ֆուտբոլում վերջին տարիներին ֆուտբոլը առաջադիմում է, քանի որ մեծական մակարդակով են զբաղվում մարզաձեռք զարգացմամբ, խոսքը զուտ մարմն են ներդրում: Մոսկվայում «Նեփչիի» հաջող մրցելույթները, Ադրբեջանի հավաքականի ցուցանիշները վերջնական հեջեւամեն են: Այս տեսակետին է նստել «Փյունիկի» գլխավոր մարզիչ Վարդան Մինասյանը, որն այսօր խմբագրության հյուրն է:

Քիմի մեծունի մասին: Այսօր նաեւ Ադրբեջանի հավաքականի ելույթներն են վկայում: Իսկ մեզ մոտ առանձին հովանավորների ուսին է ողջ ծանրությունը: Մինչեւ մեծական լուրջ մոտեցում, ծրագիր չլինի, անհնարին է առաջընթացի մասին խոսելը:

- Վարդան, նախ կխնդրեմ քեզ քիչ ավելի խոսել մեր մրցաշրջանի կազմակերպման մասին:

- Տարեցարի «Համագործակցության գավաթի» խաղարկության նկատմամբ հետաքրքրությունը նվազում է, եւ այս մրցաշրջան էլ բացառություն չկազմեց: Ըստերն այն կարծիքն է, որ երեւի այլեւ միասնական հարմար չէ մրցաշրջան անցկացնել, քանի որ թիմերի մեծ մասը թուլացված կազմերով են հանդես գալիս, առանձնակի կարեւորություն չեն տալիս արդյունքին: Մեզ էլ ձեռնու չէ այս ժամանակահատվածում մրցաշրջան մասնակցելը, քանի որ սիրտը չեն լինում շուտ սկսել նոր մրցաշրջանի նախապատրաստությունը, արագացված ռեժիմով պարտի, միանգամից ծանրաբեռնել ֆուտբոլասերներին:

Մրցաշրջան կազմակերպված էր թերություններով: Խաղացանկը թիմերին հավասար ժամանակ չէր առաջարկում: Կային թիմեր, որ երկու օր հանգստանում էին, իսկ մյուսները 2 անընդմեջ խաղ էին անցկացնում: Մյուս թերությունը մրցավարության ցած որակն էր, որը լուրջ դեմքեր էր արժանացնում եր թիմերից մեկի օգտին կողմնակալությամբ: Դա մենք զգացինք մեր կազմի վրա:

- Աճուցան, գոհ ես խմբային մրցաշրջանի հանդիմունների արդյունքից:

- Տղաներից շատերն արդեն անձնուրաց խաղի համար եւ հանդիմուններն զարմացած, այս ժամանակահատվածում բավական որակյալ խաղ ցուցադրեցին: Երիտասարդ կազմով ֆուտբոլի եզրակալիչ հասնելը հաջողություն են համարում: «Ռեգաթ Թագազի» հետ առաջին խաղում մենք միասնակոր իրավիճակում էինք: Նախորդ օրը դիմել էին «Սկոնսոյի» հետ Տաշիզի մրցումի խաղը եւ անհրաժեշտ հետևությունների հանգել: Ողջ խաղի ընթացքում առավելությունը մեր կողմն էր, շղաները լուրջ խաղացին եւ տղաներից հաղթանակ տարան:

«Սկոնսոյի» դեմ ուժեղ թիմի հետ մրցակցություն էլ «Փյունիկը», որի կազմում նորեկ դարձապատահ էր ու չորս երիտասարդ ֆուտբոլիստներ, վերելով խաղաց: Դա մեր լավագույն խաղը էր մոսկվայում մրցաշրջանում եւ միայն մրցավարի դաժանությամբ չհաղթեցին: Նախ նա չգիտես որեւից 11 մ հարեց, իսկ 2-րդ գոլի մասին խոսելը ծիծաղելի է: Ինչու էլ կարելի է ձեռնով խփած գոլը հաշվել: Զգացվում էր, որ մրցավարն ամեն կերպ ջանում էր, որ մենք ֆուտբոլասերներին չհասնեինք:

- Ինչու էր «Փյունիկի» հետ հանդիմունը, ինչ էր ասել շղաներին խաղադաշտ դուրս գալուց առաջ:

- Միասնաբար էինք, որ խաղն անցնելու է լարված մթնոլորտում: Տղաներին ասել էի, որ նման խաղ ձեր կյանքում հնարավոր է միակը լինի, դուր ավագ եմ ներկայացնում եւ մեծ է դասվում դուրս գալ դժվարին փորձությունից: Մեր միակ մտավախությունն այն էր, որ նախորդ օրը «Սկոնսոյի» հետ ծանր մրցախաղ էինք անցկացրել եւ շղաները չէին հասցրել ուժերը վերականգնել, մինչդեռ մրցակիցը երկու օր հանգստացել էր: Դա ծանր հավասար ժամանակ էր ընթանում: Դժվար է ասել, թե ինչու էր այն կողմնաբար հանդիմունը, եթե Սարգիս Գովսեփյանի տուգանային հարվածից հետո գնդակը չդիմացրել ձեռքով: Միասնաբար էինք, որ խաղակազմում հոգանությունը զգացնել էր այլ: Այդպես էլ եղավ եւ մրցակիցը 2 գոլ խփեց: Կրկին իր «սեւ» գործն արեց մրցավարը: Նա չհասնելու էր սալիս մեր ֆուտբոլիստների նկատմամբ մրցակցի կողմից գործողությունները: 0-2 հաշվի ժամանակ էլ չհաշվեց մեր խիստ գոլը: Չեմ ուզում արդարանալ, սակայն տղաներն իրենց ողջ ուժերը ներդրեցին եւ գոհ են նրանց խաղից: Եթե հավասար ժամանակներում զսկվեինք, չէինք դաժան: Գնալով եւ, որ ադրբեջանական կողմը մրցավարի հետ

համադասարան ասիստանտ էր տարել: Կազմակերպչական առումով էլ նրանք լավ էին դաստաստվել հանդիմունը: Խաղը նկարահանում էին 5 սեսիայից: Թիմի երկրորդականի ֆուտբոլ էլ գերազանցում էր մեր ֆուտբոլասերների թիվը: Լսել եմ, որ հաղթանակի համար «Նեփչիի» ֆուտբոլիստներին խոսքը դարձավ խոսքը: Մրցում մասնակցեցին եւ ազդում են ֆուտբոլիստների հոգեբանության վրա:

- Ըստ ադրբեջանական մամուլի, իբր «Փյունիկի» փոխնախագահը մինչև հանդիմունը «Նեփչիի» ղեկավարությանն առաջարկել է խաղը չանցկացնել, այլ վիճակահանությամբ որոշել հաղթողին:

- Պարզապես ցանկություն է հայտնվել փոխել ֆուտբոլի եզրակալիչի զուգորդել եւ «Նեփչիի» փոխարեն հանդիմունը «Կայրաթ» կամ «Կառնասի» հետ, սակայն մրցաշրջանի կազմակերպիչները չեն համաձայնել:

- «Նեփչիից» կրած դաժանությունը արժեք էր կրող մեկնաբանվեց: Ինչու էր ես վերաբերվում դրան:

- Պե՛տք է ստորեզ փառաբանումները, դաժանությունն այսօր ցավազին ընդունել, հասցնել ազգային ողբերգության, ֆուտբոլիստներին մեղադրել հայրենասիրության բացակայության մեջ: Մենք դաժանություններով խաղադաշտում, բայց չէ՛ որ հաղթել ենք ռազմի դասում: Զննադատելու փոխարեն ավելի լավ է մտածել, թե ինչու ենք զարգացնում ֆուտբոլը Հայաստանում: Ամփոփելով փաստ է, որ Ադրբեջանում փորձում են ընդօրինակել ֆուտբոլի զարգացման Թուրքիայի փորձը: Երկրի նախագահն անձամբ է զբաղվում ֆուտբոլի զարգացման հարցերով, մեծական մակարդակով մարզաձեռքը խոսքը ներդրումներ են կատարում, բարձրակարգ լեզուներով են համարում թիմերը: «Նեփչիում» նման կարգի 5 լեզուներ էր խաղում: Եվ այն, որ հաղթեցին Կիբի «Դինամոյին» ու մեծ եզրակալիչ, խոսում է

թիմի մեծունի մասին: Այսօր նաեւ Ադրբեջանի հավաքականի ելույթներն են վկայում: Իսկ մեզ մոտ առանձին հովանավորների ուսին է ողջ ծանրությունը: Մինչեւ մեծական լուրջ մոտեցում, ծրագիր չլինի, անհնարին է առաջընթացի մասին խոսելը:

- Նորեկներն ինչու են դուրս եկել:

- Դարձապատահ Գետրո Կասյանովի խաղից գոհ եմ, իսկ ահա Կառլեն Աբրահամյանը եւ կամեմունցի Օկանգի խաղամակարդակը չգոհացրեց, եւ հավանաբար հրաժարվեցին մրցումը ծառայություններից:

- Առջեւում «Փյունիկին» նոր փորձություն է տալիս սաբեմոյան մրցաշրջանը: Մրցակիցներն արդեն հայտնի են:

- Փետրվարի 22-ից մարտի 1-ը Տաբատաշյան կմասնակցեցին 8 թիմերի միջեւ անցկացվելի մրցաշրջան: Մեր ենթախմբում ընդգրկված են «Պախսակորը», «Թբիլիսի» եւ «Լոկոմոտիվը»: Առաջին երկու տեղերը զբաղեցրած թիմերը կարողանան ժամանակ կիսաեզրակալիչներ: Մինչ Տաբատաշյան կմասնակցեցին մրցաշրջանը հավաքականները մարտի 1-ը «Այգ» մարզաշրջանում, այնուհետեւ կմեկնեն Ադրբեջան, որտեղից էլ կուղևորվեն մրցավայր: Միասնաբար է, որ մինչև այդ թիմը կհամարվի լեզուներով:

«Դասականը լավ ճաշակի այբուբենն է» Համոզված է Վլադիսլավ Զայցելը

Երեսնամյակը Դասականի նորածնության ան ստորեզ վաշխակալ Զայցելը: Այդի հիմնական նպատակը համարողականը հագուստի «Ադրբեջան» խաղադաշտի հետ համագործակցություն սկսել է: Գրեթե 40 տարի նորածնության աշխատանքները Զայցելը խոստովանում է, որ այժմ ավելի համոզված է աշխատում: «16 տարի աշխատել եմ խորհրդային ժամանակներում: Այն թվականներին իմ ստեղծածում չկար անհրաժեշտ լուրջ ու նրբագեղությունը: Ստեղծածս միայն ցուցադրությունների համար էր, զգեստները մոտ էին դարձվում»:

Զայցելի ստեղծագործական ուղին տեղ-տեղ անհարթ է եղել: Եղել է Երջան, երբ փակվել է Մոսկվայի իր բոլոր խաղադաշտները, թողել միայն մեկ նորածնության կենտրոն:

«Ադրբեջան» այժմ կերպարային շղաներով վերածառակների, փողկաղերի, ներհանգիստների հավաքածու, իսկ արված վերջում Զայցելն առաջին անգամ Հայաստանում կցուցադրի կանացի զգեստներ: «Ադրբեջան» հետ համագործակցությունը նա լուրջ ծրագիր է համարում:

«Դասականը լավ ճաշակի այբուբենն է, ասաց նա, իմ բոլոր հավաքածուներում այն մեծ տեղ է զբաղում: Անչափ կարեւոր է կերպարների բարձր որակը: Համոզված եմ, որ դրանց բաց բան է կախված»:

Այն հարցին, թե ինչու են այսօր հազմում հայ երիտասարդները, Զայցելը դասասխատեց. «Շատ գեղեցիկ, յուրահասակ ոճ ունեն նրանք»:

ՄԱՐՏ 2005 Վ.Ս.Ս.Ս.

Աղասին էլ անգոր էր հաղթելու Ֆեդերերին

Թեմիսի Ավստրալիայի բաց առաջնությունների ֆուտբոլի հաղթող Անդրե Աղասին էլ չհաջողվեց կասեցնել դասակարգման ցուցակի առաջատար Ռոբերտ Բեդեթերի հաղթանակը: Եվեյցարացի թեմիսիսն իր 26-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց: Անցյալ տարվա նոյեմբերից Բեդեթերը դեռեւս չի մարտնչել: Աղասին հետ մրցախաղում էլ ֆեդերերը մրցակցին հաղթելու ոչ մի հնարավորություն չսկսեց (6-3, 6-4, 6-4): Կիսաեզրակալիչում նրա մրցակիցը կլինի Մարտ Սաֆինը: Վերջինս հաղթեց Դոմինիկ Գրասուն (6-2, 6-4, 6-2): Կիսաեզրակալիչի մյուս զույգը կկազմեն Դավիդենկո-Ռո-

դիկ եւ Նալբանդյան-Յուլիա մրցախաղերի հաղթողները:

Կանանց մրցաշրջանում եւս հայտնի դարձան կիսաեզրակալիչի երկու մասնակիցները: Առաջինում միայնակ հետ մրցում էին ռուս թեմիսիստիներ Սվետլանա Կուզնեցովան ու Մարիա Ծարաբովան: Հաջողություն ուղեկցեց վերջինս (4-6, 6-2, 6-2): Կիսաեզրակալիչում Ծարաբովայի մրցակցուհին կլինի Սերենա Լիլյանսը, որը դասական մասնակցեց Ամելի Մորեսոյին (6-2, 6-2): Այսօր կայանալի Դեմետրոս-Սոլիկ, Դեի-Շնայրեր մրցախաղում հայտնի կդառան կիսաեզրակալիչի մյուս երկու մասնակիցները:

Մոնրեալը չկասարեց դասականությունները

Լոդի միջազգային ֆեդերացիան չեղյալ է համարել աշխարհի այս տարվա առաջնությունը Կանադայի Մոնրեալ քաղաքում անցկացնելու որոշումը: Դասական այն է, որ մինչեւ հունվարի 18-ը կազմակերպիչները կողմից այդպես էլ ֆինանսական երաշխավորություններ չստացվեցին: Լոդի աշխարհի 11-րդ առաջնությունը նախատեսված էր անցկացնել Մոնրեալում հուլիսի 17-31-ը: Այժմ միջազգային ֆեդերացիան առաջնությունն անցկացնելու նոր հայտնի կընդունի:

Կոստանտինոսի կիսաշրջանը մինչև 40 տարեկանը

«Միլանը» եւ մեկ տարվա երկարաձգել էր ժամանակահատվածը թիմի վեճերում դասական Ալեքսանդր Կոստանտինոսի հետ: Դա նշանակում է, որ վերջինս «Միլանում» կմնա իր 40-ամյակը: Այս տարվա առաջին լրանում է անվանի վեճերի 39-ամյակը:

Կոստանտինոսի «Միլանում» իր նորամուտը նշել է 1987 թ. եւ մինչև օրս հավասարի է մնացել հարազատ կոլեկտիվին: «Միլանի» կազմում նա 7 անգամ նվաճել է Իտալիայի չեմպիոնի տիտղոսը, 4 անգամ դարձել է չեմպիոնների լիգայի հաղթող:

ՌԻԵՖԱ-ի ընտրյալները

ՌԻԵՖԱ-ի ինտերնետային կայքում անցկացրած հարցման միջոցով որոշել է 2004 թ. աշխարհի խորհրդանշական հավաքականը: Հարցմանը մասնակցել են 1 մլն 200 հազար ֆուտբոլասերներ: Առաջին անգամ նման հարցում անցկացվել է 2001 թ.: Բոլոր չորս տարիներին էլ աշխարհի խորհրդանշական հավաքականում իր հաստատում տեղն է զբաղել Ֆրանսիայի հավաքականի եւ «Արսենալի» հարձակվող Թիերի Անրին: Այս տարվա խորհրդանշական հավաքականում առաջին անգամ տեղ են զբաղել 6 ֆուտբոլիստներ: Հետաքրքրական է, որ լավագույն 11 ֆուտբոլիստների թվում բացակայում են եվրոպայի չեմպիոն Հունաստանի հավաքականի ներկայացուցիչները: Դա խոսում է այն մասին, որ հավաքականի հաջողությունն առաջին հերթին ժամանակավորված էր կոլեկտիվ խաղով, իսկ անհասարակ աչի ընկնող բարձրակարգ ֆուտբոլիստներ, որոնք արժանի էին խորհրդանշական

հավաքականում ընդգրկվելու, չկային: Երկրորդ տարին անընդմեջ խորհրդանշական հավաքականի գլխավոր մարզիչ է ճանաչվել Ժոզե Մուրիյան, որի գլխավորությամբ դորտուգալական «Պորտո» անցած մրցաշրջանում դարձել էր չեմպիոնների լիգայի հաղթող:

2004 թ. աշխարհի խորհրդանշական հավաքականի կազմն այսպիսին է. **Ջանլուիջի Բուֆոն** («Յուվենտուս»), **Իսաիայի հալանդ** («Միլան»), **Ռիվալդո** («Բարսելոնա»), **Կաֆու** («Միլան»), **Ռիվալդո** («Բարսելոնա»), **Մարկոս Կաբրալ** («Պորտո»), **Ալեքսանդր Կոստանտինոս** («Միլան»), **Իսաիայի հալանդ** («Միլան»), **Էլչի Կոչու** («Արսենալ»), **Անդրիայի հալանդ** («Միլան»), **Զիբոսանո Ռոնալդո** («Մանչեսթեր Յուվայթ»), **Պորտուգալիայի հալանդ** («Մանչեսթեր Յուվայթ»), **Պորտուգալիայի հալանդ** («Մանչեսթեր Յուվայթ»), **Պորտուգալիայի հալանդ** («Մանչեսթեր Յուվայթ»), **Ռոնալդինյո** («Բարսելոնա»), **Բրազիլիայի հալանդ** («Միլան»), **Պավել Լեչկեվիչ** («Յուվենտուս»), **Չեխիայի հալանդ** («Միլան»), **Մարիո Կեռնի** («Արսենալ»), **Ֆրանսիայի հալանդ** («Միլան»), **Անդրեյ Շչեպենկո** («Միլան»), **Ուկրաինայի հալանդ** («Միլան»):

